

7. CÂRTIRILE DIN PUSTIE (EXODUL 15:22 - 17:7)

Intâmplarea de la Mara (Exodul 15:22-27)

Am menționat mai devreme faptul că tema cârtirilor israeliților a devenit un lait-motiv negativ dominant în perioada rătăcirilor prin pustie (vezi comentariul asupra versetului 14:11). Ea apare în mod repetat pe parcursul cărților Exodul și Numeri (vezi, de ex., Exodul 14:11; 15:23-26; 16:2-3; 17:2-3; Numeri 11:4-6; 14:1-4; 16:11-14; 20:2-5). George Coats remarcă: Un studiu critic asupra formei pasajelor mai importante scoate la iveală faptul că tema cârtirilor nu are scopul de a exprima un simplu strigăt de nemulțumire. Ba dimpotrivă chiar, el descrie o revoltă deschisă " ... În cadrul temei pustietății, motivul cârtirilor caracterizează o tradiție de bază a revoltei poporului Israel".¹ Autorul biblic vede această revoltă în deplin contrast cu harul și favoarea pe care Domnul le-a oferit poporului. Acest episod trebuie privit și în antiteză cu scena precedentă a cântării pline de bucurie. Și cât de puternic este contrastul!

Această secțiune este alcătuită și scrisă cu multă atenție. Ea folosește jocuri de cuvinte elaborate care ancorează întreaga secțiune în ideea principală și anume aceea că israeliții trăiesc prin vedere și nu prin credință.² Evreilor li se cere să depindă în totalitate de Dumnezeu în ce privește supraviețuirea lor.

15:22. Moise a pornit pe Israel de la Marea Roșie. Au apucat înspre pustia

Șur; și, după trei zile de mers în pustie, n-au găsit apă.

Prima frază din acest verset este scrisă într-un stil neobișnuit. Ea folosește un verb Hiphil (cauzal), astfel că sensul original este următorul: "Moise a făcut ca poporul să plece". Probabil că evreii nu se grăbeau să părăsească regiunea Mării Roșii - se culcaseră probabil pe laurii victoriei asupra egiptenilor. În orice caz, profetul este descris ca un catalizator, ca fiind cel care a pus pe Israel în mișcare, poporul strângând tabăra și pornind mai departe.

Israel a intrat în pustia Șur. Termenul *șur* înseamnă în limba ebraică "perete". Multă vreme cercetătorii au crezut că el se referea la un zid de fortărețe construite de Faraoni la granița de est a Egiptului cu scopul de a opri accesul popoarelor asiatice în Egipt.³ Pustia Șur este menționată și în alte părți în Tora (vezi, de exemplu, Geneza 16:7; 20:1; 25:18). Se pare că pe aici trecea unul din traseele principale pentru caravanele care se îndreptau spre Palestina, mai exact prin Negev, înspre orașul Beer-Șeba.

Trei zile de călătorie prin deșert nu le-au scos în cale nici o sursă de apă.

15:23. Au ajuns la Mara; dar n-au putut să bea apă din Mara, pentru că era amară. De aceea locul acela a fost numit Mara (Amărăciune).

Când poporul lui Dumnezeu a dat în final de apă, n-au putut să bea din ea deoarece avea un gust neplăcut un posibil indiciu al faptului că fusese otrăvită. Acesta este începutul testului la care sunt supuși evreii, iar cititorul este nerăbdător să vadă cum vor reacționa ei.

Se remarcă aici înclinația autorului cărții Exodul spre folosirea jocurilor de cuvinte.⁴ Numele locului, "Mara", este cuvântul ebraic "amar". Astfel că numele locului reflectă evenimentul demn de luat în seamă care se petrece aici. Nu e de mirare că localizarea Marei este incertă.⁵

15:24. Poporul a cârtit împotriva lui Moise, zicând: "Ce avem să bem?"

Reacția evreilor dovedește lipsă de credințioșie. Este prima dată când verbul "a murmura / a cârti" apare în Vechiul Testament. El este folosit doar în următoarele capitole din Biblia ebraică: Exodul 15, 16, 17; Numeri 14, 16, 17; și Iosua 9 (v. 18). În fiecare caz, el exprimă atitudinea de revoltă a israeliților împotriva conducătorilor lor și împotriva structurilor de autoritate.

15:25. Moise a strigat către Domnul; și Domnul i-a arătat un lemn pe care l-a aruncat în apă. Și apa s-a făcut dulce. Acolo a dat Domnul poporului legi și porunci și acolo l-a pus la încercare.

Ca răspuns la situația grea a lui Israel, Dumnezeu îndulcește apele. El face această minune "arătându-i" mai întâi lui Moise "un lemn". Forma verbală provine dintr-o rădăcină care în Hiphil înseamnă "a învăța / a instrui". Substantivul Tora, sau lege, este derivat din acest verb. Astfel Dumnezeu îl învață pe Moise cum să schimbe natura apei.

Unii comentatori explică transformarea apei în termeni naturaliști. Ei susțin că lemnul absoarbe sarea, filtrând astfel impuritățile din apă. Dar, în realitate, nici un element din text nu sprijină această înțelegere anti-supranaturală a evenimentelor.

Ultima parte a versetului este o paranteză sau un editorial. Nu ni se spune în ce anume a constat legea pre-sinaitică. Se pare însă că, prin incidentul apelor amare, Domnul a pus la încercare pe Israel în ce privește această lege. Evident, Israel n-a reușit să treacă acest test. Lecția era că evreii depind în totalitate de Dumnezeu în ce privește supraviețuirea. Ei au nevoie de călăuzire și sprijin divin, fără de care ar pieri în mod sigur.

15:26. El a zis: "Dacă vei asculta cu luare aminte glasul Domnului, Dumnezeului tău, dacă vei face ce este bine înaintea Lui, dacă vei asculta

de poruncile Lui și dacă vei păzi toate legile Lui, nu te voi lovi cu nici una din bolile cu care am lovit pe egipteni; căci Eu sunt Domnul, care te vindecă."

Probabil că acest verset reprezintă legea despre care se vorbește în versetul 25. Moise o prezintă într-o serie de trei paralelisme: în primul rând, unul sinonimic complet, chiastic; în al doilea rând, unul sinonimic complet; și, în fine, unul sinonimic incomplet. Iată în continuare traducerea în conformitate cu ordinea elementelor din textul masoretic:

a		b	
Dacă vei asculta cu luare aminte		glasul Domnului A	
b ¹		a ¹	
și ce este bine înaintea Lui		vei face, B	
a		b	
dacă vei asculta		de poruncile Lui A	
a ¹		b ¹	
și dacă vei păzi		toate legile Lui, B	
a	b	c	
cu nici una din bolile	cu care am lovit	pe egipteni A	
b ¹		c ¹	
nu te voi lovi		pe tine. B	

Porunca de a "asculta cu luare aminte" este formată practic din două forme ale aceluiași verb. Acesta este un infinitiv absolut urmat de forma de imperfect. În limba ebraică, această construcție întărește și dă forță ideii verbale.

Domnul este numit "vindecătorul / medicul tău". Acesta este unul dintre numele obișnuite ale lui Dumnezeu în Scriptură (vezi Isaia 19:22; Osea 6:1; 11:3). Episodul transformării apelor de la Mara din amare în dulci este un simbol fizic al acestei realități spirituale că Dumnezeu este vindecătorul poporului Său.

"Bolile" pe care Dumnezeu le-a trimis asupra egiptenilor se

referă în mod evident la urgiile din Exodul 7-12 (vezi referințele din Deuteronom 7:15; 28:27-29).⁷

Vindecarea apelor de la Mara slujește ca paradigmă pentru un eveniment similar din 2 Împărați 2:19-22. În acel incident, Elisei curăță apa aruncând sare în ea. Chiar și vocabularul celor două episoade este parțial asemănător. Spre exemplu, Dumnezeu anunță în cel de-al doilea episod că "vindec apele acestea" (2 Împărați 2:21).

15:27. Au ajuns la Elim, unde erau douăsprezece izvoare de apă și șaptezeci de palmieri. Și au tăbărit acolo, lângă apă.

Nu după mult timp, poporul a ajuns la Elim, unde au găsit suficientă apă și mâncare pentru a supraviețui (spre deosebire de Mara). Localizarea Elimului este mult disputată, deși Simons oferă o soluție viabilă: După Mara, israeliții au ajuns la Elim (Exodul 15:27; Numeri 33:9), a cărui oază bine alimentată cu apă și plină de copaci se poate regăsi la Wadi Gharandel. Deși locul de popas de lângă Marea Trestiiilor, menționat numai în Numeri 33:10, nu este specificat, ne putem gândi la câmpia El-marhah, care oferea un teren bun pentru popas, unde poporul se putea pregăti pentru călătoria spre interiorul ținutului.⁸

Aplicație

Israelii trec de la o perioadă de bucurie extatică (lângă Marea Roșie) la o etapă de necredință, cărtire și nemulțumire (la Mara). Oare ce anume i-a adus pe evrei într-o stare de depresie atât de adâncă într-o perioadă atât de scurtă de timp? Ei trăiau bizuindu-se pe cele văzute și nu prin credință. La Mara s-au lovit de o problemă materială și au reacționat cu necredință. Dar, încă o dată, să nu-i judecăm prea aspru, căci - vai, cât de mult ne asemănăm cu ei!